

Spoštovani generalni sekretar,

v zvezi z vašim pismom z dne 11. januarja 2017 vam posredujem naslednji odgovor. V času, ko je svet pred enim največjih civilizacijskih izzivov po 2. svetovni vojni, sta razumevanje razmer in sodelovanje z namenom iskanja konstruktivnih rešitev, temelječih na spoštovanju mednarodnega prava, vse bolj pomembni. Migracijska kriza, s katero se soočamo, je dosegla nepredstavljive svetovne razsežnosti, pri tem pa pogled v prihodnost ne obeta hitrega izboljšanja razmer. Potrebujemo celovite in učinkovite rešitve migracijskih vprašanj, v prvi vrsti usmerjene v reševanje vzrokov migracij v državah izvora in blaženje posledic v državah tranzita.

Slovenija si že dlje časa aktivno prizadeva za skupno reševanje nastalih razmer, ki temelji na zagotavljanju potrebne varnosti, solidarnosti in humanosti. Naša prizadevanja izhajajo tudi iz dejstva, da imamo kot teritorialno majhna država relativno omejene absorpcijske zmožnosti, zaradi česar smo do dogajanja v bližnji in širši okolici na tem področju še posebej občutljivi.

V obdobju množičnega prihoda migrantov na ozemlje Republike Slovenije lansko jesen je med 18. in 27. septembrom 2015 v državo vstopilo 3.496 migrantov, od 16. oktobra 2015 do 9. marca 2016 pa je Slovenijo prešlo še 477.791 migrantov, kar predstavlja 23% celotnega prebivalstva naše države. Kljub temu, da ti tujci v Sloveniji niso nameravali ostati in tudi niso zaprosili za mednarodno zaščito, so bili obravnavani dostojno in humano, spoštovane so bile vse njihove pravice, zagotovljena jim je bila varnost. Vlada Republike Slovenije je hkrati ves čas migracijske krize zagotavljala tudi varnost svojim državljanom in državljanom, migranti so bili registrirani in varnostno preverjeni. V tem času ni bilo niti enega incidenta med migranti in prebivalstvom, nasprotno, veliko prostovoljcev se je angažiralo pri njihovi celoviti oskrbi.

Republika Slovenije vseskozi vodi politiko dialoga in sodelovanja. Kot odgovorna in proaktivna evropska država smo s svojimi predlogi za reševanje migracijskega vprašanja pomembno prispevali k urejanju migracijskega toka na t.i. zahodnobalkanski poti tako, da je postal urejen in ustrezno nadzorovan. V najbolj obremenjenih državah Zahodnega Balkana in Evropske unije smo in še vedno po svojih najboljših močeh pomagamo tako finančno kot kadrovsko. V duhu solidarnosti, ki je vodilo evropskega projekta, Slovenija hkrati spoštuje konkretne zaveze sprejete na ravni Unije glede premestitve prosilcev za mednarodno zaščito, saj smo do konca lanskega leta iz Italije in Grčije premestili skoraj 25 % nacionalne kvote. Pri izvajanju tega projekta smo v vrhu evropskih držav, kljub temu, da se je v primerjavi s prejšnjimi leti število prošelj za mednarodno zaščito v letu 2016 pri nas povišalo za več kot 500 %.

Ob vsem naštetem pa ni moč prezreti dejstva, da so se razmere in okoliščine na področju migracij v zadnjih mesecih močno spremenile. Številne evropske države so sprejele dodatne omejevalne ukrepe, znižale so standarde obravnave prosilcev in oseb s priznano mednarodno zaščito, države severno od nas so uvedle nadzor na notranjih mejah Schengenskega območja s ciljem omejevanja vstopa migrantom, ki bi zaprosili za mednarodno zaščito oziroma so vzpostavile svoj lastni kvotni sistem. Dve naši sosedni sta zaostriili politiko sprejema tujcev ter temu ustrezno spremenili zakonodajo. Glede na potencialno nestabilnost vzdolž balkanske in

srednjeseverozemske migracijske poti in določeno negotovost pri uresničevanju dogovora EU-Turčija ter glede na izkušnje pred letom dni in z ozirom na naše geografske danosti bi navedene okoliščine lahko imele neposreden in hipeen vpliv na stanje v Republiki Sloveniji. Ob bistvenem poslabšanju razmer in okrepiitvi migracijskega toka na balkanski ter sredozemski poti bi namreč lahko navedeno neposredno in močno preobremenilo Republiko Slovenijo glede na njene objektivne možnosti.

V smislu priprave na takšno izjemno situacijo, do katere upam, da ne bo prišlo, je Vlada Republike Slovenije, ki jo vodim, pripravila več stopnjevalnih in sorazmernih ukrepov, s ciljem, da bomo lahko še naprej uspešno iskali ključno ravnovesje med varnostjo in humanitarnostjo pri reševanju migracijskega vprašanja. Prejšnji teden je bila Državnemu zboru v sprejem predlagana novela Zakona o tujcih, s katero bi Republika Slovenija lahko hitro, z ustavno večino v Državnem zboru (dve tretjini glasov vseh poslancev), naslovila morebitne zaostrene varnostne razmere v primeru množičnih migracijskih pritiskov. S predlaganimi spremembami želi Vlada Republike Slovenije omogočiti učinkovito upravljanje razmer, ki bi vodile v množično nedovoljeno in neobvladljivo priseljevanje in na ta način preprečiti ogrožanje javnega reda in varnosti, ki bi lahko vplivalo na oteženo delovanje osrednjih institucij države in na zagotavljanje njenih vitalnih storitev, kar bi pripeljalo v ogroženost organiziranega življenja skupnosti v državi. Gre torej za zakonodaje spremembe, ki glede na izjemne in začasne okoliščine, ki se naslavljajo, dajejo parlamentu možnost, da uvede ustrezen začasen in sorazmeren ukrep. Njihov namen nikakor ni kršenje človekovih pravic, temveč ravno nasprotno, varovanje le-teh. Ob preseženih zmožnostih naše države bi namreč lahko hitro prišlo do situacije, ko bi bili zaradi objektivne nezmožnosti pomoči vsem močno prizadeti tudi sami migranti, česar pa ne smemo dopustiti.

Predlagane zakonodajne spremembe ne suspendirajo pravice do pribežališča ki se bo kontinuirano zagotavljala vsem prosilcem in osebam s pridobljeno mednarodno zaščito, ki bodo v času sprejema ukrepa prebivale v Sloveniji. Niti spremembe ne posegajo v načelo nevračanja, saj se bo ukrep ob morebiti uveljavitvi nanašal izključno na osebe, ki bodo v Republiko Slovenijo vstopile iz drugih varnih držav članic Evropske unije, za katere veljajo enaki minimalni standardi skupnega evropskega azilnega sistema, hkrati pa so vse te države podpisnice Ženevske konvencije in Konvencije o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah. Zavedati se moramo namreč dejstva, da veliko število migrantov prihaja iz varnih sosednjih držav ali varnih tretjih držav oziroma jih prečkajo ne da bi zaprosili za mednarodno zaščito. Pričakovati gre, da osebe, ki dejansko potrebujejo zaščito, zaprosijo za zaščito v prvi varni državi. Slovenija je obdana z državami članicami Evropske unije, ki so po pravu EU dolžne obravnavati prošnje za azil, če je prosilec vanje vstopil kot v prvo državo EU. Poleg tega ima Slovenija po pravu EU dolžnost, da zavrne vstop čez zunanjo schengensko mejo vsakomur, ki ne izpolnjuje pogojev za vstop v schengensko območje.

Z vidika najvišjih vrednot in postulatov mednarodnega prava predlog zakona določa:

- omejitve izvajanja ukrepa (kadar je neposredno ogroženo življenje, zdravstvene okoliščine, mladoletniki brez spremstva ter prepoved mučenja),*
- ozemeljsko in časovno omejitev izvajanja ukrepa (ukrep velja le določen čas na delu ozemlja, ki ga opredeli Državni zbor),*

- *nadzorne mehanizme (predčasna ukinitve izvajanja ukrepa, obveznost obveščanja UNHCR, Evropske komisije ter Komisarja Sveta Evrope za človekove pravice o izvajanju ukrepa), saj Vlada Republike Slovenije želi delovati transparentno.*

Spoštovani generalni sekretar,

ob koncu naj opozorim na svoje pismo z dne 18. januarja 2016, v katerem sem državam članicam, predsedniku Evropske komisije in predsedstvu Sveta EU predlagal konkretne rešitve, ki temeljijo na ideji solidarnosti ter politiki dialoga in sodelovanja. Kot predsednik vlade sem še naprej pripravljen, skupaj z vami, iskati nadaljnje nadgrajene rešitve. V kolikor ocenjujete kot potrebno lahko vam ali vašemu posebnemu odposlancu pristojni ministri Vlade Republike Slovenije tudi osebno predstavijo predlagane zakonodajne rešitve in ostale predvidene ukrepe Republike Slovenije, pri čemer bomo veseli tudi vaših konkretnih ocen in mnenj.

S spoštovanjem,

dr. Miro Cerar